Lieta Nr.C40161814
Lietas arhīva Nr.C-0536-15

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā

Ventspils tiesa šādā sastāvā:
tiesnese S.Lucava
2015.gada 12.februārī izskatīja rakstveida procesā civillietu AS „Norvik banka" prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

Prasība celta tiesā 2014.gada 19.decembrī un tajā norādīts sekojošais.

2012.gada 3.jūlijā, veicot atbildētāja iepriekšējo parāda saistību pārstrukturēšanu, starp pusēm tika noslēgts Aizdevuma līgums Nr.PTKR009446, saskaņā ar kuru atbildētājam piešķirts aizdevums 350,41 EUR apmērā ar atmaksas termiņu līdz 2015.gada 28.maijam. Līguma 1.3.punktā noteikta procentu likme – 24% gadā, bet 3.1.punktā noteikts līgumsods 0,15% apmērā par katru kavējuma dienu no savlaicīgi nesamaksātās summas. Pēdējais maksājums no atbildētāja saņemts 2012.gada 2.oktobrī 14,61 EUR apmērā. Atbildētājs nav veicis maksājumus atbilstoši līgumam un prasītāja 2014.gada 10.jūlijā vienpusēji atkāpās no līguma, dodot 10 dienu termiņu saistību izpildei, taču saistības netika izpildītas un līgums tika izbeigts ar 2014.gada 21.jūliju.

Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1589., 1716., 1717., 1720., 1722., 1753., 1756., 1757., 1759.panta 1.punktu, 1765., 1811., 1943., 1946.pantu, lūdz piedzīt parādu 341,48 EUR apmērā, līgumiskos procentus 110 EUR apmērā un likumiskos procentus par laika posmu no 2014.gada 22.jūlija līdz 2014.gada 12.decembrim 8,37 EUR apmērā, līgumsodu 149,93 EUR apmērā, kā arī noteikt tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā no nesamaksātā pamatparāda.

Atbildētājs rakstveida paskaidrojumus tiesai nav iesniedzis.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{25}panta otrajai daļai, tiesa atzīst par iespējamu izskatīt lietu rakstveida procesā, jo puses lietas iztiesāšanu tiesas sēdē nav lūgušas.

Motīvu daļa

Izvērtējusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

Tiesa nodibināja, ka starp pusēm 2012.gada 3.jūlijā noslēgts Aizdevuma līgums Nr.PTKR009446 par aizdevuma 246,27 Ls jeb 350,41 EUR apmērā izsniegšanu atbildētājam, nosakot atmaksas termiņu līdz 2015.gada 28.maijam (lietas 12.lapa).

Tiesai nav ziņu, ka pušu noslēgtais Aizdevuma līgums būtu apstrīdēts, līdz ar ko tas atzīstams par tiesiski noslēgtu un saistošu pusēm.

Civillikuma 1587.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, bet šā likuma 1590.pants paredz, ka katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu.

Aizdevuma līguma 1.1.punktā prasītāja apņēmās izsniegt aizdevumu un novirzīt to atbildētāja saistību, kas izriet no 2008.gada 18.decembra Līguma par VIVA kartes izsniegšanu un lietošanu, dzēšanai. Savukārt atbildētājs piekrita šādai kārtībai un Līguma 2.2.1.punktā apņēmās veikt maksājumus grafikā noteiktajā kārtībā, proti, katru mēnesi līdz 28.datumam maksājot 10,27 Ls, ko veido aizdevums un lietošanas procenti (lietas 12.,13.lapa).

No atbildētāja bankas konta izraksta redzams, ka prasītāja 2012.gada 3.jūlijā ir ieskaitījusi atbildētāja kontā apsolīto aizdevumu (lietas 14.lapa), līdz ar ko ir izpildījusi savas saistības. Savukārt no parāda aprēķina izriet, ka atbildētājs pēdējo maksājumu saskaņā ar grafiku veicis 2012.gada 28.septembrī 14,61 EUR apmērā (lietas 19.lapa).

Civillikuma 1589.pants pieļauj vienpusēju atkāpšanos no līguma, ja tā pamatota ar līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

No Aizdevuma līguma 2.3.2.punkta izriet prasītājas tiesības vienpusēji atkāpties no līguma, ja atbildētājs nepilda līguma nosacījumus. Atbildētājs neveica maksājumus grafikā noteiktajā kārtībā, tādējādi pārkāpa Aizdevuma līguma 2.2.1.punktu, līdz ar ko prasītājai iestājās tiesības atkāpties no līguma. 2014.gada 10.jūlijā prasītāja paziņoja par atkāpšanos no līguma un pieprasīja pirmstermiņa samaksāt visu aizdevuma summu, procentus un līgumsodu (lietas 15., 16.lapa).

Tiesa atzīst šādu atkāpšanos no līguma par tiesisku, jo ir iestājušies pušu līgumā norunātie apstākļi, kas to pieļauj. Vienlaicīgi tiesa norāda, ka par atkāpšanās brīdi konkrētajā gadījumā uzskatāms paziņojuma sastādīšanas datums, jo prasītāja pieprasīja samaksāt visu izsniegto aizdevuma summu, procentus un līgumsodu, nevis tikai nokavētos maksājumus. Termiņa noteikšana paziņojumā par visa aizdevuma atmaksu nav atzīstama par līguma izbeigšanas datumu, jo lēmumu par atkāpšanos prasītāja pieņēmusi jau uzrakstot paziņojumu.

Prasītāja lūdz piedzīt pamatparādu.

Civillikuma 1943.pants paredz aizņēmējam pienākumu atdod tādu pašu summu, kādu viņš saņēmis.

No iesniegtā parāda aprēķina redzams, ka atbildētājs nav samaksājis aizdevumu 341,48 EUR apmērā (lietas 17., 18.lapa) un tiesai nav pamata to apšaubīt, jo nav saņemti samaksas pierādījumi atbilstoši Civillikuma 1838.pantam. Minētā norma noteic, ka samaksa jāpierāda tam, kas to apgalvo. Atbildētājs nav arī cēlis iebildumus pret prasību.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka prasījums par pamatparāda piedziņu ir pamatots.

Prasītāja lūdz piedzīt līgumiskos un likumiskos nokavējuma procentus.

Civillikuma 1753.pants definē procentus kā atlīdzību par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Civillikuma 1756.pants noteic, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Savukārt šā likuma 1759.pants noteic kreditoram tiesības saņemt procentus uz likuma pamata sakarā ar parādnieka nokavējumu, kas atbilstoši

Civillikuma 1765.pantam ir seši procenti no simta gadā.

Kā redzams no Aizdevuma līguma 1.3.punkta, puses norunājušas, ka atbildētājs maksās līgumiskos procentus 24% apmērā un prasītāja tos aprēķinājusi par laika posmu no 2012.gada 28.septembra līdz 2014.gada 21.jūlijam 110 EUR apmērā.

Civilprocesa likuma 5.panta sestā daļa noteic tiesai pienākumu ņemt vērā judikatūru. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts savā 2013.gada 30.janvāra spriedumā lietā SKC-644/2013 atzinis, ka pēc līguma izbeigšanās prasītājam saglabājas tiesības saņemt neatmaksāto kredīta summu un nolīgtos procentus, kas uzkrājušies līdz līguma izbeigšanas brīdim, un tā kā tas ir kapitāls, kas atrodas pie citas personas – tad no līguma izbeigšanās brīža arī likumiskos procentus saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu. Prasot piedzīt līgumiskos procentus, tiek izvirzīts prasījums, kas apmēra ziņā ietver prasījumu par likumisko procentu piedziņu, līdz ar ko prasītājam nosakāmas tiesības pēc līguma izbeigšanās saņemt likumiskos procentus.

Tiesa jau konstatēja, ka līgums vienpusēji izbeigts 2014.gada 10.jūlijā, līdz ar ko līguma noteikumi pārstāja darboties un palika tikai atbildētāja pienākums atdot parādu. Tā kā parāds pēc līguma izbeigšanas nav atdots un atbildētājs turpina lietot svešu kapitālu, prasītājai ir tiesības saņemt likumiskos sešus procentus no simta gadā par šī kapitāla lietošanu.

Tādējādi, tiesa atzīst, ka līgumiskie procenti no atbildētāja piedzenami par laika posmu no 2012.gada 28.septembra līdz 2014.gada 10.jūlijam, kas atbilstoši iesniegtajam parāda aprēķinam ir 108,86 EUR. Vienlaicīgi tiesa atzīst, ka prasītājai pēc līguma izbeigšanas, t.i. no 2014.gada 11.jūlija, nosakāmas tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos nokavējuma procentus.

Prasītāja lūdz piedzīt līgumsodu.

Civillikuma 1716.pantā līgumsods definēts kā pamatums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Saskaņā ar Civillikuma 1717.pantu līgumsodu var pievienot katram līgumam, bet atbilstoši šā likuma 1718.panta pirmajai daļai kreditors var prasīt tā samaksu.

Saskaņā ar Aizdevuma līguma 3.1.punktu par saistību neizpildi atbildētājs maksā līgumsodu 0,15 % apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas par katru nokavējuma dienu.

Neskatoties uz to, ka prasītājai ir piešķirtas tiesības saņemt līgumsodu, tiesa uzskata, ka šis prasījums ir noraidāms.

Atbilstoši pastāvošajai judikatūrai, jautājums par līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu, izvērtējot konkrētos apstākļus, izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem. Tiesa pievienojas Augstākās tiesas Civillietu departamenta tiesu prakses apkopojumā ietvertajai atziņai, ka kavēšanos celt prasību tiesa var atzīt par tiesību izlietošanu pretēji Civillikuma 1.pantā noteiktajam labas ticības principam, ja kavēšanās tiešā veidā ietekmē līgumsoda apmēra palielināšanos. Šāda rīcība ir viens no argumentiem, kādēļ tiesa var nepiedzīt līgumsodu prasītāja lūgtajā apmērā *(skat. SKC-881/2009, SPC-259/2010, SPC-63/2011)*.

No lietas apstākļiem izriet, ka atbildētājs pārstājis veikt maksājumus 2012.gada oktobrī, taču prasītāja atkāpusies no līguma tikai 2014.gada jūlijā, bet parāda piedziņas procesu uzsākusi tikai 2014.gada septembrī, iesniedzot pieteikumu par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā. Divu gadu garumā prasītāja turpināja aprēķināt gan līgumiskos procentus, gan līgumsodu, kas tiesas ieskatā nevar tikt atzīta par labticīgu rīcību un nevar baudīt tiesisku aizsardzību. Prasītāja, novilcinot parāda piedziņu un tādējādi mākslīgi palielinot līgumiskos procentus un līgumsodu, ir centusies iedzīvoties uz parādnieka rēķina. Tiesa uzskata, ka šajā situācijā piespriestie līgumiskie un likumiskie procenti ir samērīga atlīdzība par iespējamiem prasītājas zaudējumiem parādnieka nokavējuma dēļ, līdz ar ko prasība par līgumsoda piedziņu ir noraidāma.

Pastāvot šādiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka no atbildētāja prasītājas labā piedzenams pamatparāds 341,48 EUR apmērā, līgumiskie procenti par laika posmu no 2012.gada 28.septembra līdz 2014.gada 10.jūlijam 108,86 EUR apmērā, kā arī atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam, prasītājai nosakāmas tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no nesamaksātā pamatparāda summas sākot no 2014.gada 11.jūlija līdz sprieduma izpildei. Pārējā daļā prasība noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi proporcionāli apmierināto prasījumu apmēram. Prasība apmierināta par 450,34 EUR piedziņu, tādejādi, no atbildētāja prasītājas labā piedzenama valsts nodeva 71,14 EUR apmērā (lietas 9.lapa) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR apmērā (lietas 11.lapa), bet valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 1,15 EUR apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204^{1}.pantam atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189.-193., 195., 250.,^{25} 250.^{27}pantu, tiesa

nosprieda

Prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu AS „Norvik banka", reģistrācijas numurs 40003072918, no 2012.gada 3.jūlijā noslēgtā Aizdevuma līguma Nr.PTKR009446, izrietošo pamatparādu 341,48 EUR (trīs simti četrdesmit viens *euro* 48 centi) apmērā, līgumiskos procentus par laika posmu no 2012.gada 28.septembra līdz 2014.gada 10.jūlijam 108,86 EUR (viens simts astoņi *euro* 86 centi) apmērā un tiesas izdevumus 75,84 EUR (septiņdesmit pieci *euro* 84 centi) apmērā.

Atzīt tiesības AS „Norvik banka" saņemt likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no piespriestās, bet nesamaksātās pamatparāda summas sākot no 2014.gada 11.jūlija līdz sprieduma izpildei.

Pārējā daļā prasību noraidīt.

Piespriestās summas ieskaitīt AS „Norvik banka", reģistrācijas numurs 40003072918, kontā Nr. LV47LATB00000PATEREUR, ar norādi: saistības pēc līguma Nr.PTKR009446.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1,15 EUR (viens *euro* 15 centi) apmērā.

Noteikt sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Ventspils tiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, t.i. no 2015.gada 12.februāra.

Ventspils tiesas tiesnese S.Lucava